

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ТА ПАТЕНТНО-КОН'ЮНКТУРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ»

Шифр та назва спеціальності	Всі спеціальності	Факультет / Інститут	Комп'ютерних наук і програмної інженерії
Назва освітньо-наукової програми	Всі програми	Кафедра	Інформатики та інтелектуальної власності

ВИКЛАДАЧІ

Артамонова Неоніла Олегівна, Neonila.Artamonova@khipi.edu.ua

Доктор наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник, професор кафедри інформатики та інтелектуальної власності НТУ «ХПІ». Досвід роботи – 20 років. Автор понад 250 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Цифрова трансформація інтелектуальної власності», «Комерціалізація цифрової інтелектуальної власності: правові аспекти», «Інтелектуальна власність»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Дисципліна спрямована на оволодіння новими знаннями та навичками щодо сучасних цифрових науково-технічних, зокрема патентних ресурсів, їх аналітичного опрацювання в процесі патентно-інформаційних досліджень. Ознайомлення та розкриття основних засад роботи аспірантів з: науково-технічними інформаційними ресурсами, зокрема з джерелами патентної інформації у глобальній мережі Інтернету; технологією проведення патентних досліджень при створенні конкурентоспроможної продукції; методами та засобами пошуку інформації, її систематизації та аналізу.
Мета	Виробити у аспірантів цілісне уявлення і практичні навички щодо опанування системи науково-технічних інформаційних ресурсів та проведення патентно-інформаційних досліджень з використанням сучасних цифрових технологій.
Формат	Лекції, практичні роботи, консультації. Підсумковий контроль - залік
Результати навчання	Здатність проводити патентно-інформаційні дослідження та оформляти відповідний звіт; здатність професійно формувати стратегії пошуку в залежності від роботи з окремим цифровим ресурсом; здатність проводити аналітичне опрацювання знайдених ресурсів для визначення найбільш перспективних напрямків діяльності, виявлення провідних наукових шкіл та організацій; здатність виявляти порушення прав патентовласників і заявників на об'єкти промислової власності.
Обсяг	Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 80 год.
Вимоги викладача	Аспірант зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Для проходження дисципліни необхідно мати комп'ютер та інтернет. Працювати з навчальною та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. Без особистої присутності аспіранта підсумковий контроль не проводиться.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Система НТІ: основні поняття.	Практичне заняття 1	Робота з цифровими ресурсами УкрІНТЕІ та НБУВ	Самостійна робота	Організаційні структури, що здійснюють управління науково-технічними інформаційними ресурсами.
Лекція 2	Характеристика науково-технічних інформаційних ресурсів вітчизняних та закордонних. Характеристика провідних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science.	Практичне заняття 2	Робота з «Научной электронной библиотеки РФ - elibrary» та google scholar. Робота з українськими патентними ресурсами та ресурсами РФ.		Характеристика провідних науково-інформаційних центрів та наукових бібліотек
Лекція 3	Характеристика науково-технічної та патентної документації	Практичне заняття 3	Структура патентної документації		Проаналізувати законодавство України щодо інформації та інформаційної діяльності
Лекція 4	Міжнародні класифікації об'єктів інтелектуальної власності.	Практичне заняття 4	Проаналізувати структуру Міжнародної патентної класифікації.		Ознайомитися із Міжнародною класифікацією товарів і послуг для реєстрації знаків
Лекція 5	Системи маркетингових досліджень і маркетингової інформації. Патентна інформація як інструмент аналізу ринку.	Практичне заняття 5	Проведення досліджень.		Ознайомлення із стандартами ВОІВ
Лекція 6	Особливості проведення патентних досліджень на різних етапах "життєвого циклу" ОІВ. Патентно-інформаційне забезпечення маркетингових досліджень.	Практичне заняття 6	Проведення пошуку в патентних ресурсах ЄПВ Espacenet		Ознайомитися із Міжнародною класифікацією промислових зразків
Лекція 7	Технології інформаційно-патентного пошуку. Інформаційне забезпечення науково-технічної діяльності	Практичне заняття 7	Проведення пошуку в патентних ресурсах ВОІВ Patentscope		Сучасні підходи до патентних досліджень.
Лекція 8	Технології проведення патентних та патентно-кон'юнктурних досліджень.	Практичне заняття 8	Складання звіту про патентні дослідження		Ознайомитися із ДСТУ 3675-97. «Патентні дослідження. Порядок проведення патентних досліджень».
Лекція 9	Технологія розробки патентного ландшафту як інформаційно-аналітичне дослідження патентної документації, що показує патентну ситуацію в певному технологічному напрямку, щодо патентної активності суб'єктів інноваційної сфери.	Практичне заняття 9	Аналіз прикладів візуалізації патентних даних		Загальні поняття та сучасні статті щодо створення патентних ландшафтів
Лекція 10	Технології проведення патентних досліджень щодо виявлення порушення прав власників чинних охоронних документів (дослідження патентної чистоти) на винаходи, товарні знаки і промислові зразки.	Практичне заняття 10	Робота з патентними ресурсами та складання звітів про дослідження		Розгляд сучасних публікацій щодо патентних ландшафтів .

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

Структура системи НТІ. Основні поняття науково-технічної інформації. Характеристика науково-технічних вітчизняних інформаційних ресурсів. Характеристика науково-технічних закордонних інформаційних ресурсів. Характеристика науково-технічної та патентної документації. Структура міжнародної патентної класифікації. Структура міжнародної класифікації товарних знаків. Міжнародна класифікація промислових зразків. Структура системи маркетингових досліджень. Маркетингова інформація. Властивості патентної інформації. Структура патентної інформації. Характеристика патентних досліджень. Сфери використання результатів патентних досліджень. Особливості проведення патентних досліджень на різних етапах "життєвого циклу" об'єктів інтелектуальної власності. Патентно-інформаційне забезпечення маркетингових досліджень. Технології інформаційно-патентного пошуку. Інформаційне забезпечення науково-технічної діяльності. Технології проведення патентних досліджень. Що таке патентно-кон'юнктурні дослідження. Технологія розробки патентного ландшафту як інформаційно-аналітичне дослідження патентної документації. Технології проведення патентних досліджень щодо виявлення порушення прав власників чинних охоронних документів (дослідження патентної чистоти) на винаходи. Технології проведення патентних досліджень щодо виявлення порушення прав власників чинних охоронних документів (дослідження патентної чистоти) на товарні знаки. Технології проведення патентних досліджень щодо виявлення порушення прав власників чинних охоронних документів (дослідження патентної чистоти) на промислові зразки.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль реалізується у формі опитування, проведення контрольної роботи, виконання індивідуального завдання. Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи студента, проводиться: з лекційного матеріалу – шляхом виступу на заняттях; з індивідуальних завдань – шляхом оцінювання реферату та виступу за обраною темою. Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку (з оцінкою за 100-бальною шкалою) в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом та графіком навчального процесу. Семестровий контроль проводиться в усній формі за контрольними завданнями або шляхом тестування з використанням технічних засобів. Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись як допоміжна інформація для виставлення підсумкової оцінки.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Капінос М. М. Інтелектуальна власність: підручник для аспірантів вищих навчальних закладів / М. Капінос, Е. Т. Лерантович, М. М. Солощук. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2016. – 396 с., режим доступу <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/39462>.
2. ДСТУ 3675-97. «Патентні дослідження. Порядок проведення патентних досліджень».
3. Добриніна Г.П. Патентна інформація та документація. атентні дослідження; Конспект лекцій. / Г.П. Добриніна, В.Д. Пархоменко – К: ЗАТ: Ін-т. Інтелектуальної ласності і права, 2003. – 96 с.
4. Дубовицкий В.С. Статистическое исследование патентной активности / Дубовицкий В.С., Фролов И.И., Пасько А.А. // Скиф. Вопросы студенческой науки. – 2017. – № 9. – С. 231-240.
5. Ковалева Н. А. Международный обмен в сфере патентной информации / Н.А. Коваленва // Информация и инновации. – 2017. –№ 1. – С. 90-93.
6. Скорняков Э.П. Проведение патентных исследований – необходимое условие обеспечения конкурентоспособности продукции: методическое пособие / Э. П. Скорняков, М. Э. Горбунова. – М. : ИНИЦ «ПАТЕНТ», 2012. – 168 с.
7. Шилин П. С. Патентные исследования как основа для принятия стратегических решений в инновационной деятельности // Научно-технические ведомости Санкт-Петербургского государственного политехнического университета. Экономические науки. –2017. – Том. 10, № 3. – С. 124-133.
8. Шинкарук О. А. Основы проведения патентно-лицензийного поиска : навч. прогр. — К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімпійська л-ра», 2017. — 24 с.

Додаткова

1. Алешичева Л. И. Алгоритмы многопараметрического поиска патентной информации в электронных базах данных / Алешичева Л. И., Борзенкова С. Ю. // Известия Тульского государственного университета. Технические науки. – 2017. – № 10. – С. 87-92.
2. Демин И.С Поиск научной и учебной информации в сети Интернет // Вестник Тамбовского университета. Серия: Гуманитарные науки. – 2008. – № 9. – С. 446-450.
3. Курбатов Д.Е.. Опыт использования патентного ландшафта при проведении патентных исследований в АО «ИСС» / Курбатов Д.Е. // Решетневские чтения. – 2017. – № 21-2. – С. 630-631.
4. Седова Я. А. Интеллектуальный анализ корпуса документов научной информации / Седова Я. А., Квятковская И. Ю. // Вестник Астраханского государственного технического университета. Серия: Управление, вычислительная техника и информатика. – 2011. – № 1. – С. 128-136.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

Охарактеризуйте державну систему науково-технічної інформації України. Які законодавчі акти стосуються інформаційної діяльності. Що означає поняття стандартизація та уніфікація патентних документів. Задачі патентних досліджень і види робіт по патентним дослідженням на різних стадіях життєвого циклу об'єкту господарської діяльності (ОГД). Які існують документи, що надають правову охорону об'єктам інтелектуальної власності. Що мається на увазі під патентними дослідженнями. Для яких цілей проводять патентні дослідження. Які види робіт здійснюються при патентних дослідженнях. Структура та пошукові можливості Спеціалізованої БД «Винаходи (корисні моделі) в Україні». Зміст патентно-інформаційного забезпечення. Охарактеризуйте структуру та зміст патентного бюлетеню України. Кодування бібліографічних даних в патентних документах. Використання сучасних цифрових патентно-інформаційних ресурсів при виконанні патентно-інформаційного пошуку. Структура міжнародної патентної класифікації. Охарактеризуйте структуру та зміст опису винаходу (корисної моделі) до патенту. Переваги патентних документів як джерела інформації. Функції патентної інформації. Патентна інформація, як джерело науково-технічної інформації. Що таке патентно-інформаційна діяльність. Охарактеризуйте інформаційні ресурси та їх властивості. Для чого визначають динаміку патентування. Поняття взаємного патентування. Статистичні методи обробки патентної інформації. Патентні дослідження у ліцензійній діяльності. Патентний формуляр — порядок складання та оформлення. Характеристика ресурсів ВОІВ. Визначення патентно-ліцензійної ситуації. Характеристика патентно-інформаційних фондів Укрпатенту. Види робіт при проведенні патентних досліджень на визначення патентоспроможності об'єкта. Види робіт при проведенні досліджень на патентну чистоту винаходу. Структура регламенту пошуку. Поняття конкурентоспроможності ОГД. Поняття релевантності інформації. Види пошуку. Пошук документів-аналогів. Основні положення ДСТУ 3575-97. Бази даних патентної, науково-технічної та комерційної інформації.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для оцінювання успішності аспіранта	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Нарахування балів
	90-100	A	відмінно	
	82-89	B	добре	
	74-81	C		
	64-73	D	задовільно	
	60-63	E		
	35-59	FX		
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні роботи: 20% семестрової оцінки;
- самостійна робота: 20% семестрової оцінки;
- відвідування занять 10% семестрової оцінки
- залік: 50% семестрової оцінки

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Аспірант повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводитися до співробітників відділу аспірантури.

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни